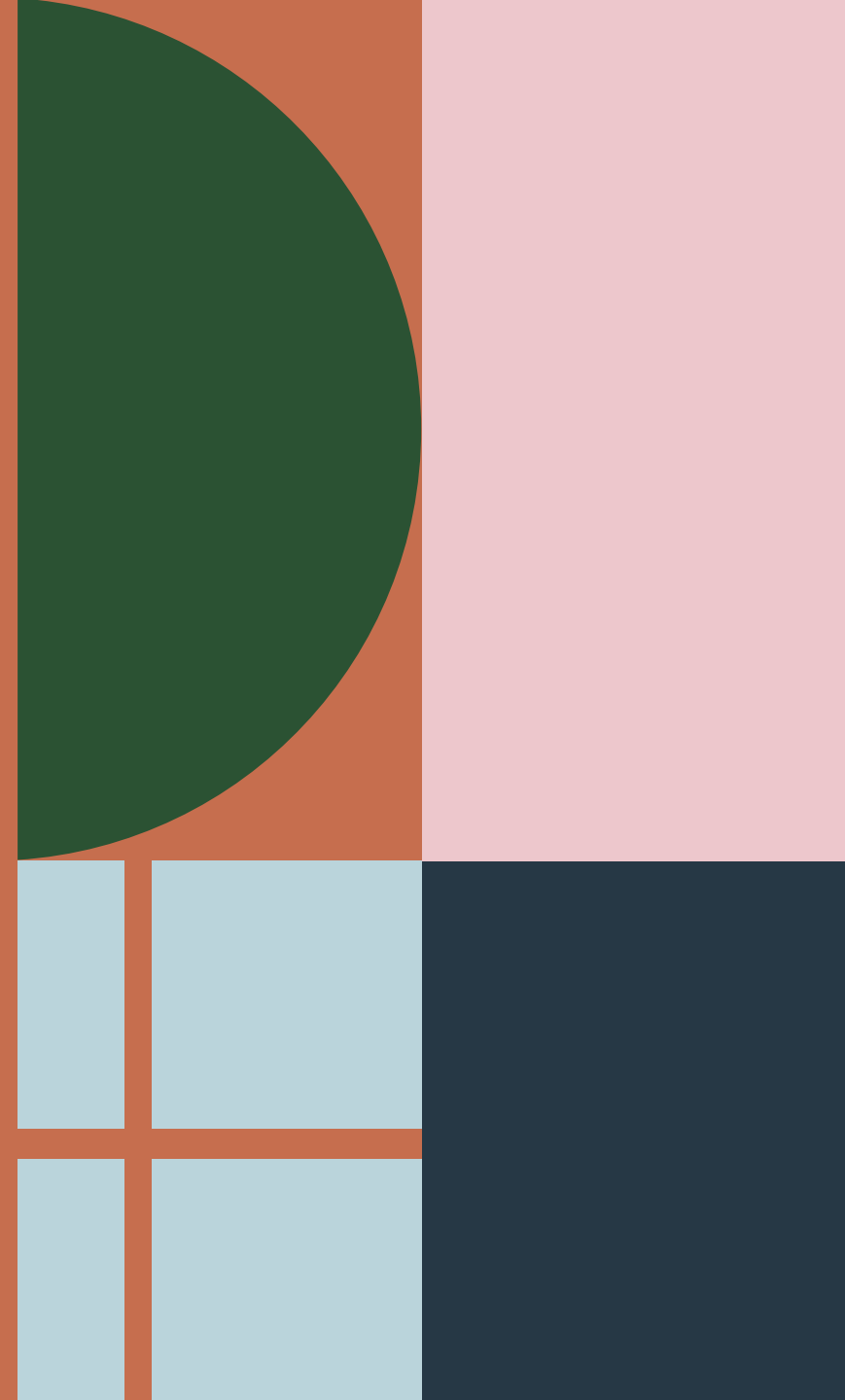

Mikä muuttuu tonttijaossa?

2022 Tonttijako-työpajan tulokset
Konsta Kuorikoski, DigiFinland Oy

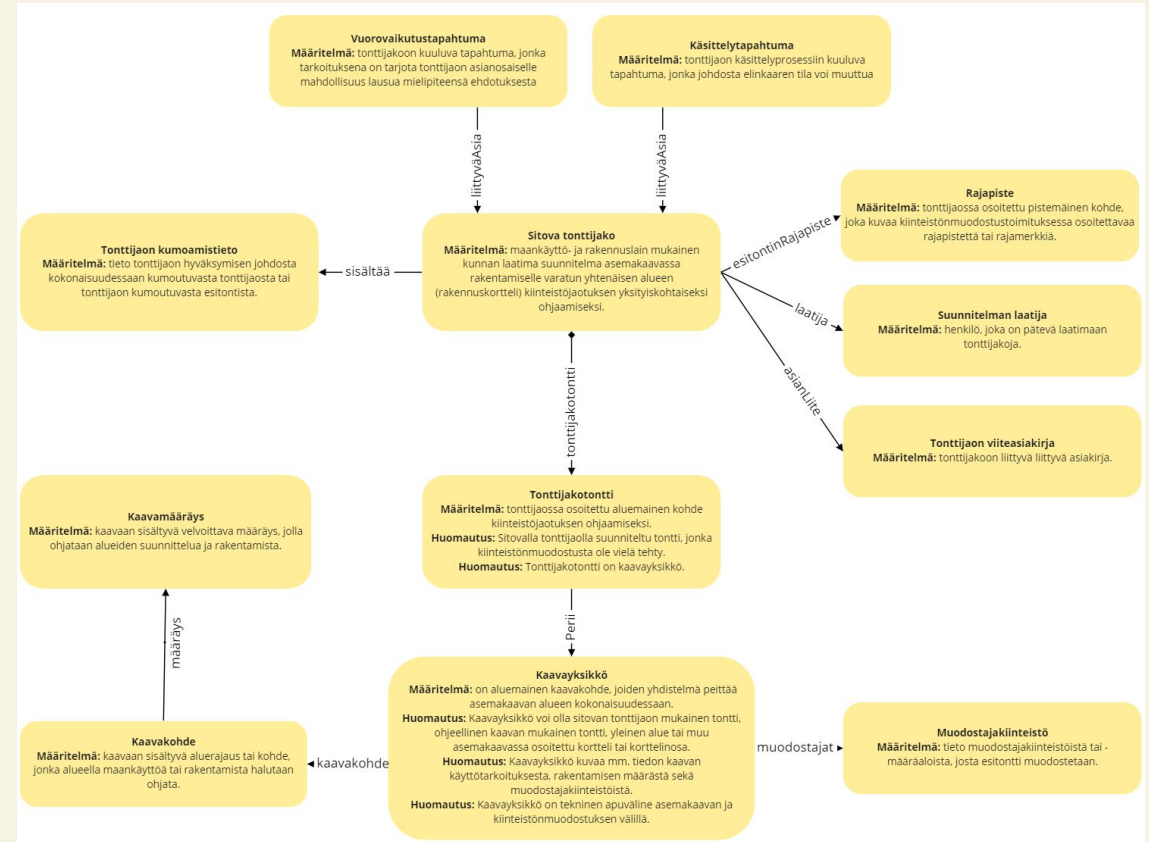
RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Suunnitelma

Tonttijakojen tietomalli ja Ryhti-hanke

- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä kokoaa maankäytön suunnittelun ja toteutuksen tiedot samaan paikkaan, yhteisesti sovitussa tietomallimuodossa
- Tonttijaot kuuluvat tähän kokonaisuuteen ensimmäisessä toteutusvaiheessa.
  - Tonttijakojen siirtymäaika on vuoden 2029 alkuun
- Muutokset tulevat tonttijakojen laatimiseen ja tiedonsiirtoon. Tietosisältöön, pätevyysvaatimuksiin tai tiedon tuottajan (kunnan) vastuisiin ei tule muutoksia

Keskustelutilaisuuden tavoitteet

- Mikä muuttuu tonttijaoissa –tilaisuus on jatkoa Mikä muuttuu rakentamisen luvituksessa ja kaavoituksessa –tilaisuuksille, jotka järjestettiin elo-syyskuussa 2022
- Tilaisuuden tarkoituksena oli tuoda esiin RYTJ:n ja Ryhti-hankkeen tavoitteita sekä erityisesti tonttijakoihin liittyviä muutoksia
- Tilaisuus järjestettiin etänä ja se piti sisällään kaksi työpajaosuutta.
  - Työpajojen tarkoituksena oli sekä kerätä tietoa tonttijakojen nykytilasta kunnissa että kerätä ajatuksia, kysymyksiä ja tuntemuksia tulevasta muutoksesta
  - Työpajoja suunniteltaessa tiedostettiin, että tonttijaot ovat jääneet pimentoon muun tiedottamisen kanssa, joka voi vaikuttaa keskustelutilaisuuden tuloksiin.

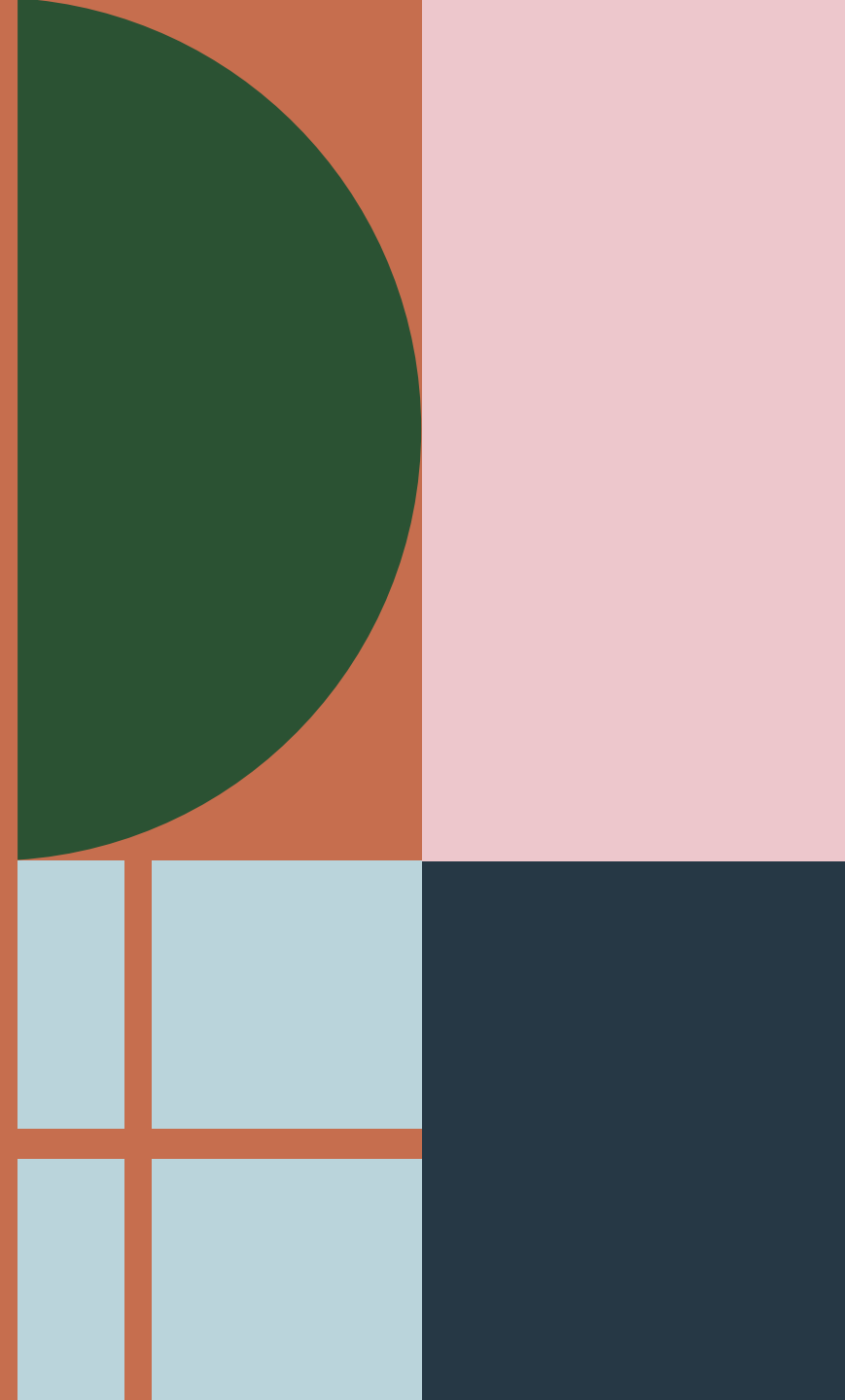
1. Nykytila

- Työpajan kysymyksillä kartoitettiin tonttijakojen määrää ja tyyppiä
- Ohjelmistoja, tallennus ja tiedonsiirto menetelmiä
- Tietosisältöä
- Haasteita

2. Tulevaisuus

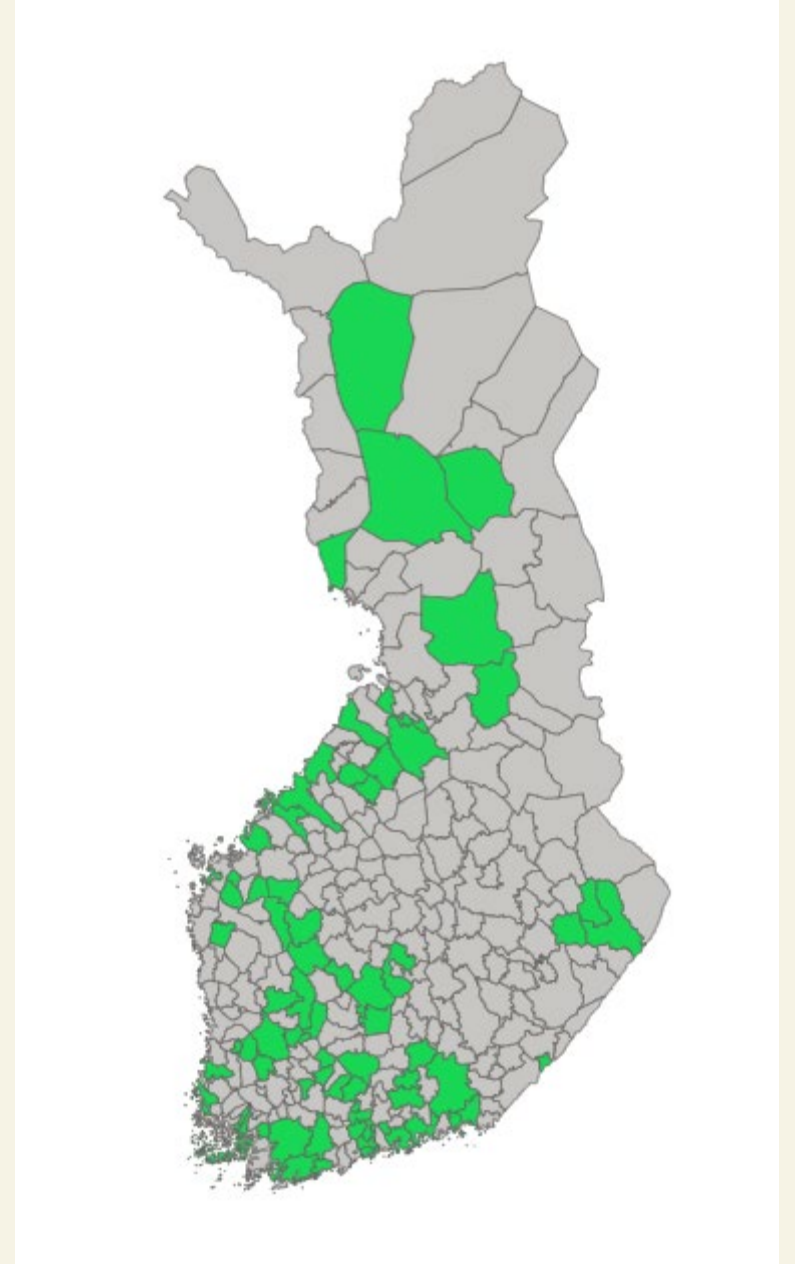
- Ajatukset lakimuutoksesta ja tietomallista
- Merkitys omaan työhön ja osaamiseen
- Hyödyt, haitat ja haasteet
- Kysymyksiä

Tavoittavuus

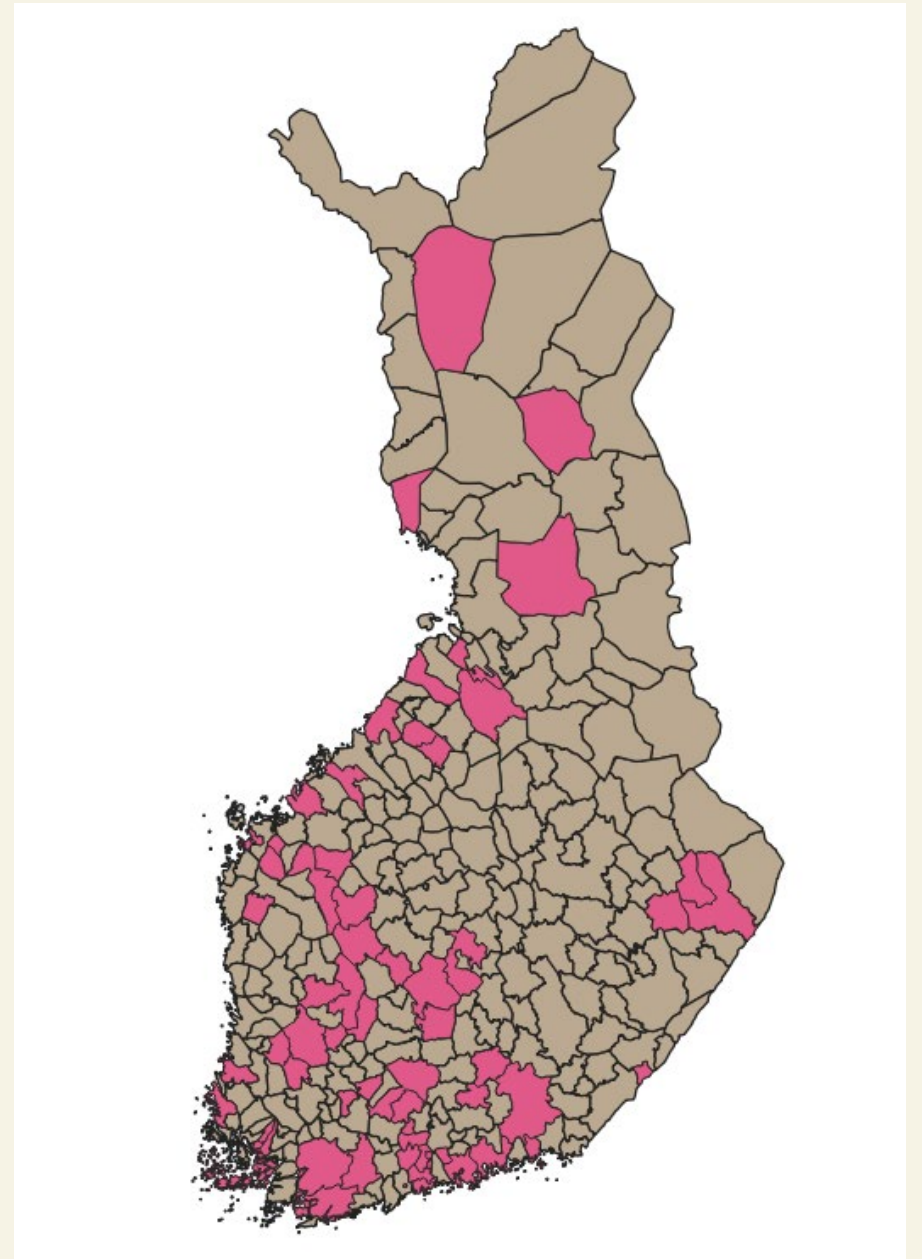
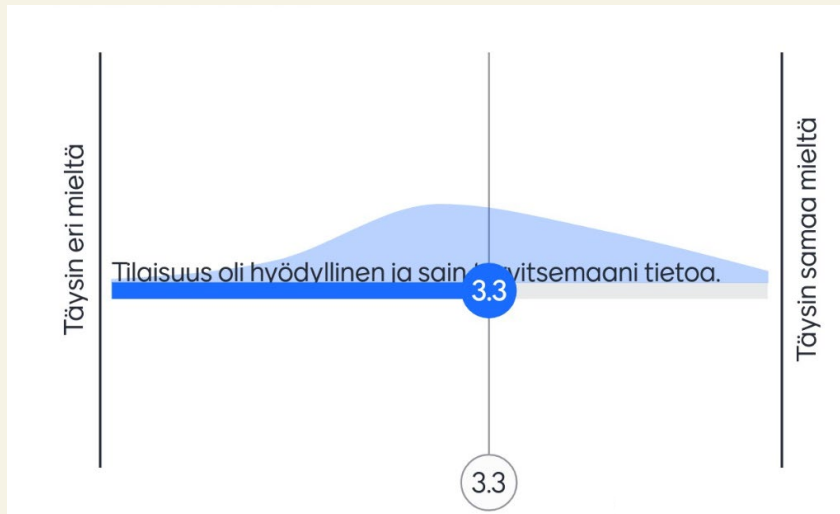
Kutsu

- Tilaisuuteen kutsuttiin suoraan yli 500 asiantuntijaa, jotka toimivat tonttijakojen tai paikkatiedonhallinan tehtävissä
- Tilaisuutta mainostettiin muutostuen nettisivuilla ja ajankohtaistiedotteessa
- Tilaisuuteen ilmoittautui nettilomakkeen kautta 152 asiantuntijaa 75 kunnasta
  - Top 5 ammattinimikkeet:
    1. Maanmittausinsinööri
    2. Kiinteistörekisterinhoitaja, maankäyttöinsinööri
    3. Toimitusinsinööri
    4. Kaupungeingeodeetti
    5. Kiinteistöinsinööri, paikkatietoinsinööri

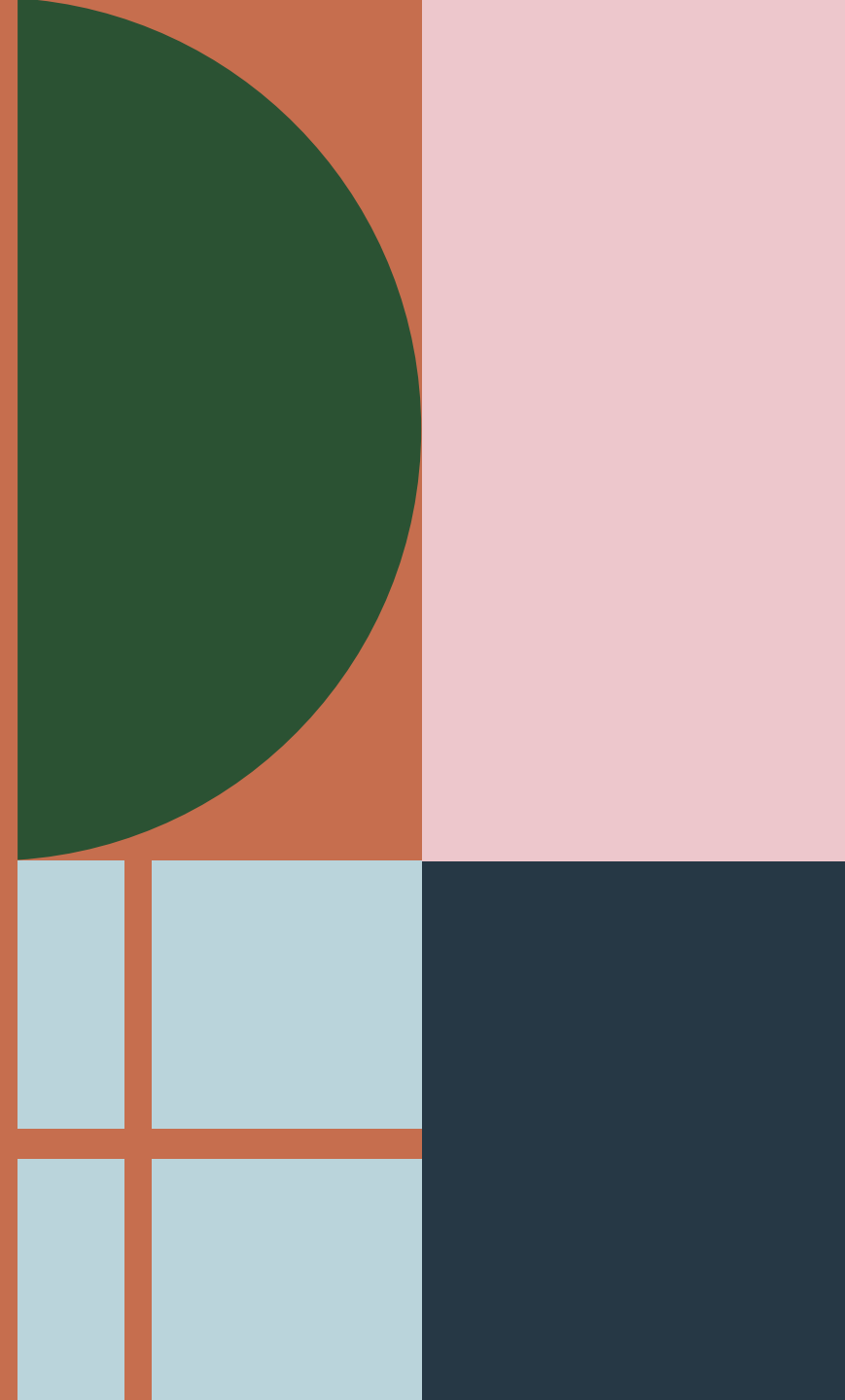

Osallistujat

- Tilaisuuteen osallistui 134 henkilöä
- Kuntia tavoitettiin 62
- Keskusteluosuuksissa tehtäviä teki noin 80 henkeä
  - Vastauksia saatiin n. 40 per kysymys
- Tilaisuuden loppukyselyssä arvosana oli 3,3

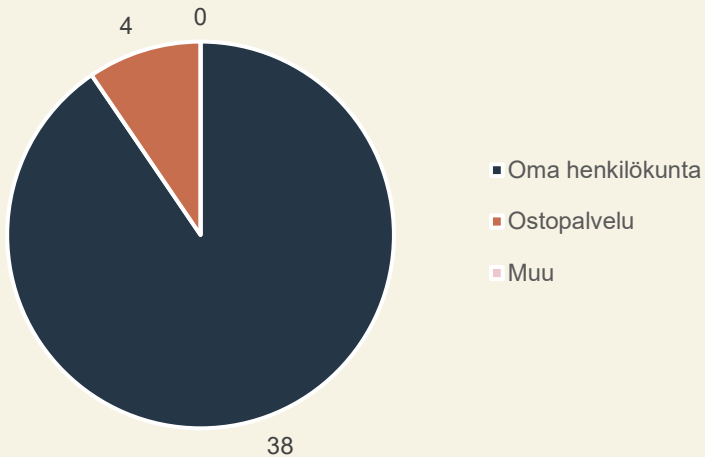
Tulokset: Nykytila

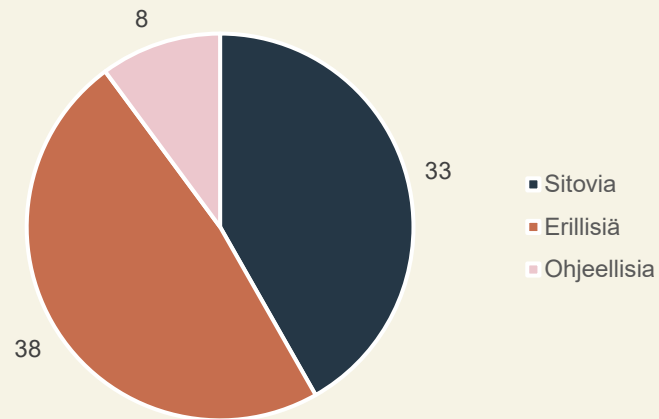

Työpajakyselyn tuloksia

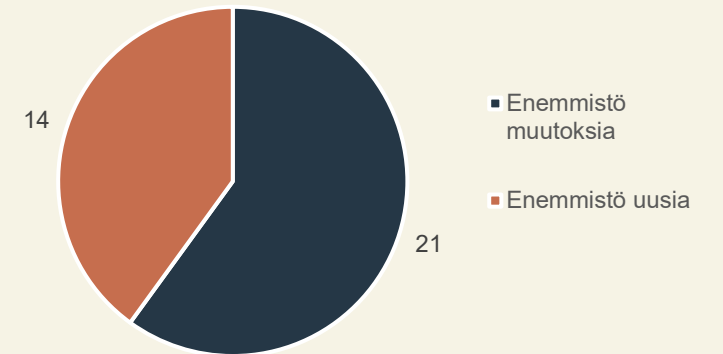
Kuka tonttijaon laatii?

Mitä tonttijakoja kunnassa tehdään?

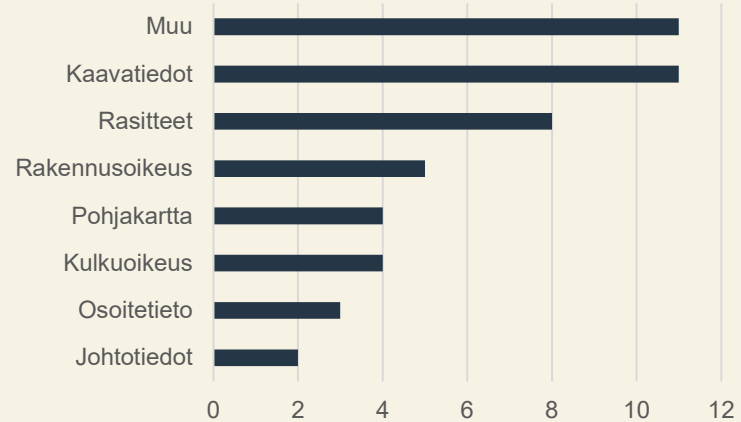

Onko enemmistö tehtävistä tonttijaosta uusia vai muutoksia?

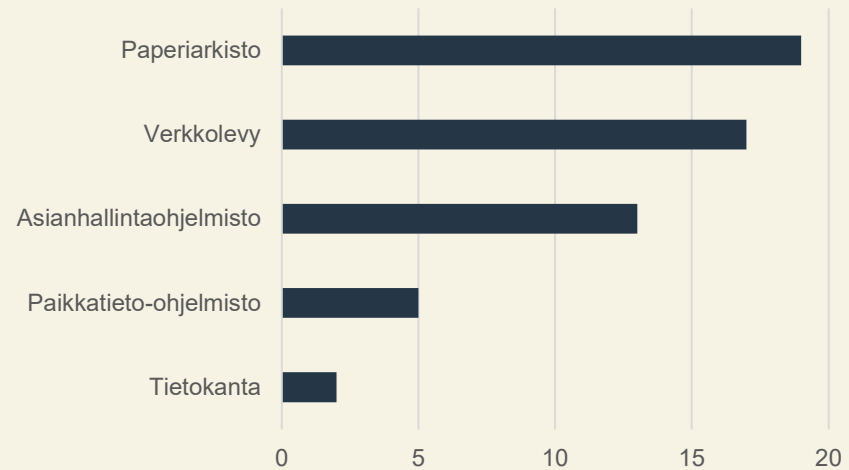

Työpajakyselyn tuloksia

Tonttijakojen yhteydessä
tallennettavat lisätiedot

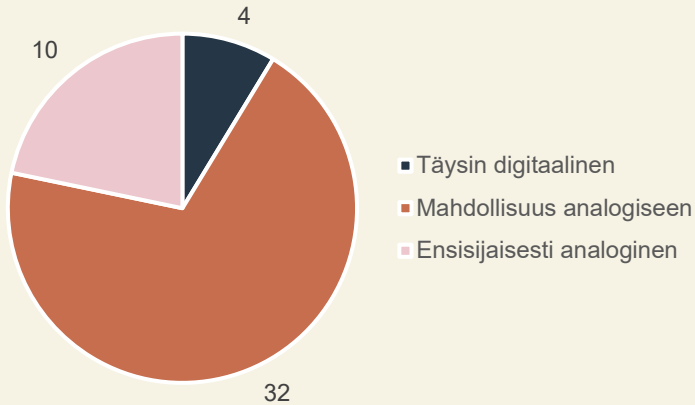

Arkistointimenetelmä

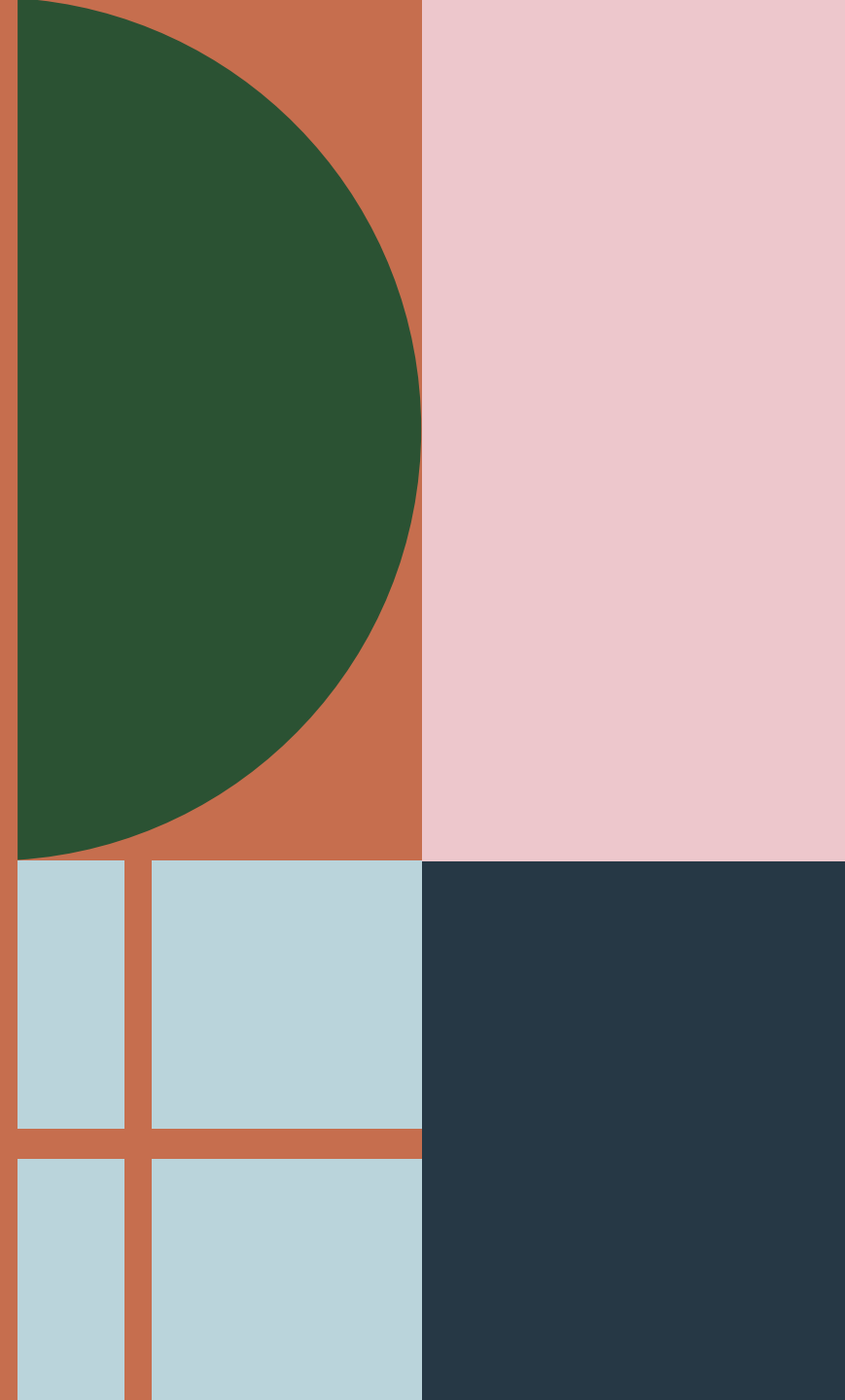
Työpajakyselyn tuloksia

Miten kuntalaiselle ensisijaisesti tarjotaan palvelua?

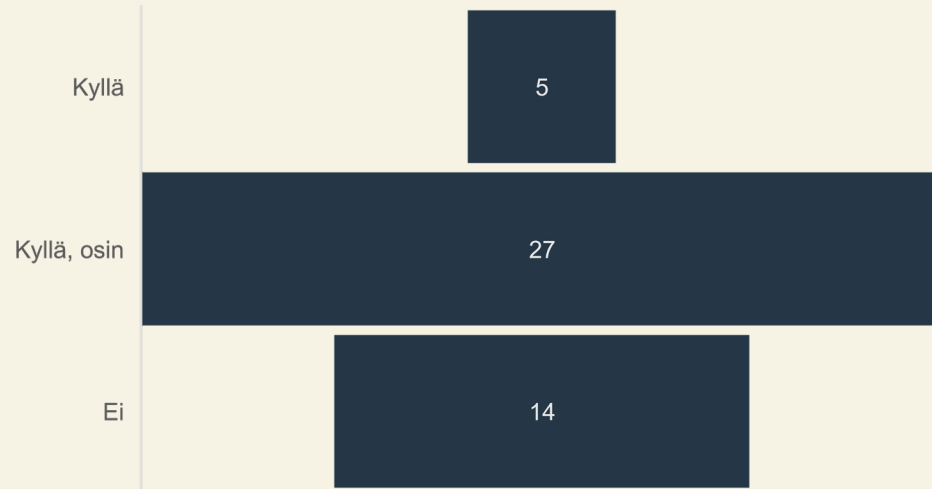
- ”Tonttijaoista tiedottaminen sähköisesti on hankalaa, kun ihmisten sähköposteja ei ole saatavilla... siksi vielä normipostilla laitettava ja varsinkin vanhempi väki haluaa:)”
- ”Tiedon tuottaminen ohjelmalla, joka toimii suljetussa kannassa (Trimble) päästävänä eron pitkällä aikavälillä. Tieto tulee olla ylläpidettävissä eri ohjelmistoilla eikä lukittu yhteen ohjelmaan.”
- ”Tulevaisuudessa harkitaan / tavoitteissa avointen lähdekoodien ratkaisuja niin sovelluksen kuin tietokannan osalta. Eron ”tyhmistä kuvista” kuten .dwg ja pdf ja siirtyminen (avoimen koodin) tietokantoihin ja sovelluksiin. --> pääasiallinen tiedon lähde, paperi ja pdf yms. toissijaisia.”
- ”Lakimuutokset tarvitaan, jotta vanhasta tavasta toimia ”kartta edellä” päästään eroon ja siirrytään aidosti malliin ”tieto edellä”. Molemmat päälekäin ovat turhan raskaita ja eivät tehosta toimintaa kunnissa.”

Tulokset: Tulevaisuus

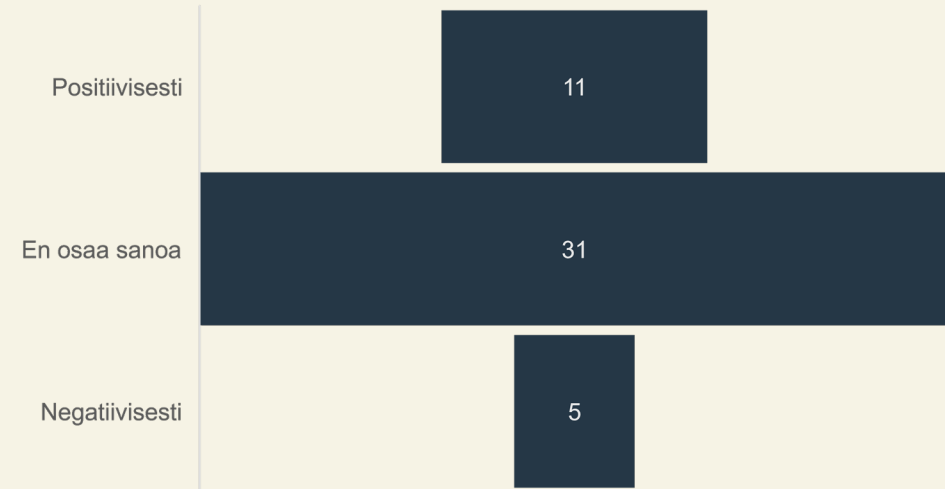

Työpajan vastauksia

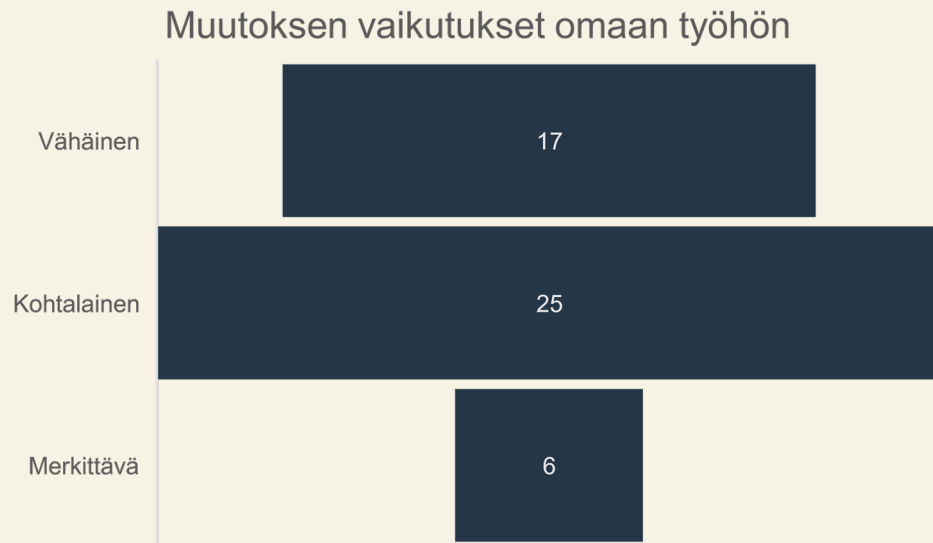
Onko tietomalli tuttu käsitteenä?

Miten suhtaudut tietomallien tuloon?

Työpajan vastauksia

- *”Yleensä missä tahansa asiassa jos vaatimukset lisääntyvät niin myös työn määrä lisääntyy ainakin jossain määrin. Tässä tapauksessa ainakin tiedon toimittamisen osalta.”*
- *Yhteinen tietomallipankki ei varmasti vähennä tietopyyntöjä, koska lähtökohtaisesti asiakkaamme eivät tiedä asiasta juurikaan mitään, joten oletus on, että eivät varmasti ymmärrä sen tarkoitusta / mitä / miksi sieltä tietoja pitää pyytää. Asiakkaat tarvitsevat henkilökohtaisen neuvonnan tällaisiin asioihin.”*

Vapaamuotoisia vastauksia

Tietomallin tuomat mahdollisuudet

- *"Yhteiset sovitut toimintamallit voivat tuoda prosesseihin lisää tehokkuutta."*
- *"Tiedon liikkuminen toivottavasti sujuvoituu. Arkistointi ja tiedon massakäsittely toivon mukaan helpottuu."*
- *"Data ei enää siiloudu niin pahasti"*
- *"Ei tarvitse enää huolehtia miljoonasta rajapinnasta ja tietolähteestä"*
- *"Päällekkäinen työ vähenee"*
- *"Tietoturva paranee"*
- *"Asiat löytyvät samasta paikasta"*

Millaista tietosisältö toivoisit RYTJ:ään

- *"Tonttijaosta on joskus välttämätöntä poiketa, tämä pitäisi saada esille"*
- *"Onko tarpeen huomioida myös tonttijaosta poiketen muodostetut kiinteistöt. Korjaustiedon siirtyminen oltava mahdollista vaikka uutta tonttijakoa ei laaditakaan."*
- *"Jos koko maankäyttö saadaan sähköiseksi, niin tonttijakoon voisivat riittää vain rajat, rajamerkkien koordinaatit, tonttien numerot jne ja mahdollinen rakennusoikeuden jakautuminen sekä mahdolliset rasitteet"*

Tietomallin hyödyt ja haasteet

Hyödyt

- *"Sama tieto käytössä, kaikilla sitä tarvitsevilla - ei vaihtoehtoisia versioita ja epäselvyyttä datan paikkansapitävyydestä"*
- *"Automaation mahdollistaminen, esim. automaattinen päätöksenteko yksinkertaisiin tapauksiin."*
- *"Keskitetty palvelu maankäyttöasioille helpottaa niiden seuraamista kuntalaisille, yrityksille ja muille toimijoille"*
- *"Suunnittelutoimistojen, rakentajien ym. toiminta helpottuu, kun tiedot vakiomuotoisia ja saatavilla yhdestä paikasta"*

Haasteet

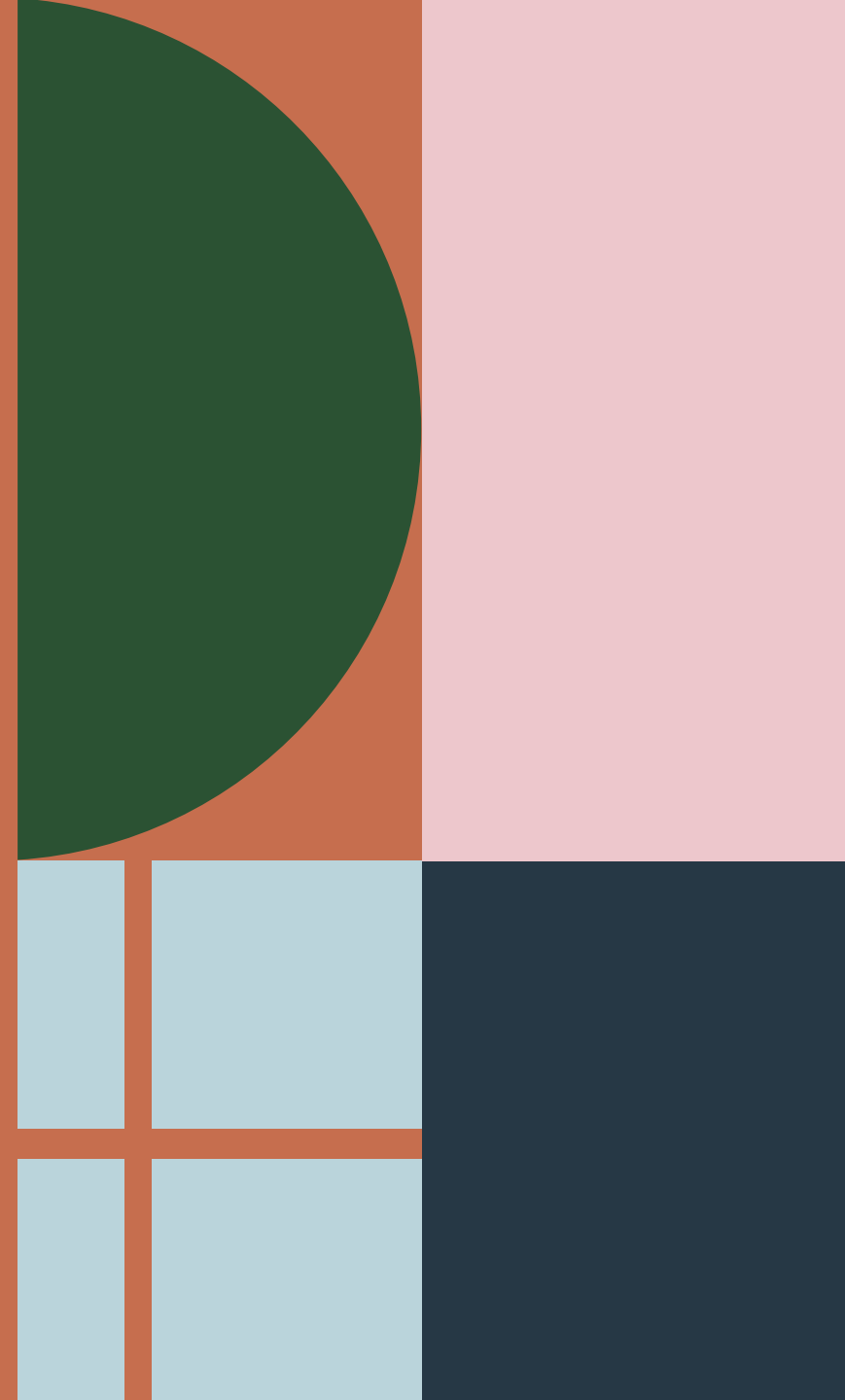
- *"Vanhoista tavoista luopuminen voi olla vaikeaa. Jos uusi järjestelmä ei alussa heti toimi, potentiaaliset käyttäjät voivat kaikota."*
- *"Ei voida kuljettaa vanhaa ja uutta rinnakkain. Dumpattava ajatus "paperikartta edellä" ja muutettava oikeasti "tieto edellä" malliin. Paperi yms. on oltava vain sivutuote ja tieto itsessään se päätuote, jota liittämällä muuhun tietoon saadaan maksimaalista hyötyä."*
- *"Rahoitus. Ei ole mitenkään taloudellisesti kannattavaa jokaisen rakentaa omaansa näin pienessä maassa. Ei ole taloudellisia edellytyksiä tähän eikä tulisi moista vaatia."*
- *"Digitaalisuus tuo myös ongelmia, suojauspäivitys saattaa estää toiminnon tai ohjelman käytön"*

Vapaamuotoisia ajatuksia

- *”Toiveikkuutta siitä, että tulevaisuudessa päästään eroon muinaisista toimintamalleista ja saadaan oikeasti hyödynnettyä kehityksen tuomia järjestelmiä ja toimintatapoja.”*
- *”Toiveikkuutta siitä, että asiakaspalvelu ei ole eri järjestelmien ja palveluiden viidakko, vaan selkeä reitti, mistä myös asiakas yksinkertaisesti saa selville mitä mahdollisuuksia hänellä on omaisuuttaan hyödyntää.”*
- *”Toiveikkuutta siitä, että päätöksenteko olisi yhdenmukaisempaa saman lain alla ympäri Suomen, eikä päätöksiä tehtäisi erilaisin perusteihin ja tulkinnoin, jotka pohjautuvat lähinnä sen hetkiseen viranomaisen tekemään lakitulkintaan.”*
- *”Kunnat tarvitsevat tukea muutokseen, joten tämä hanke on paikallaan”*
- *”Toivon, että ei olla vaan sähköistämässä olemassa olevaa vaan kehitetään samalla prosessia niin, että pystytään tekemään asioita tehokkaammin.”*
- *”Hallittu muutos myös pienentää resurssitarvetta asian edistämisessä, kun jokaista asiaa ei ole tarve joka kunnassa selvittää. Eli ohjeistus on tärkeää.”*
- *”Versiomuutoksissa jää ”jälki” siitä, kun tonttijakoa esim. muutetaan. Nähdään helposti historiatiedot, että mitä tonttijakojen osalta on tapahtunut, kun asiat ovat tietokannoissa mallien mukaisina, eivätkä satunaisilla kuluneilla papereilla arkistoissa. ”*
- *”Ehdottomasti hyvä uudistus. Palvelujen digitalisointia parhaimmillaan uudistaa järjestelmää, eikä vain tehdä samat asiat paperin sijaan pdf-tiedostona”*

Yhteenveto

Nykytilakyselyn tuloksista

- Työpajakyselyn perusteella suurin osa tonttijakoja tekevistä kunnista tekee tonttijakojen muutoksia. Suurin osa tehdään omalla henkilökunnalla, mutta laskenta saattaa olla ulkoistettu toiselle taholle.
- Käytettyjä ohjelmistoja on vastausten perusteella yli 10 eri toimittajalta, joka vaikuttaa prosessin rajoitukseen tiedon tallennuksen, siirron ja arkistoinnin osalta. Vapaamuotoisissa vastauksissa käy ilmi asiantuntijoiden halu saada prosessiin enemmän joustavuutta.
- Nykytilan digitaalisuus on keskitasoa vastausten perusteella. Laadinta ja laskenta on digitaalista, mutta arkistoinnissa paperiarkistoa käyttää vielä kolmannes. Vain neljännes käyttää tietokantapohjaista arkistoa.
- Asiakaspalvelussa digitaalisuus on kasvussa, mutta vapaamuotoisissa huomautetaan asiakkaiden yhteystietojen olevan vielä ensisijaisesti analogisia ja siten pakottavan palvelujen tarjoamiseen myös paperilla.

Tietomallikyselyn tuloksista

- Työpajakyselyn vastausten perusteella tietomallit ja lakimuutos ovat kohtalaisen tuttuja osallistujille. Vastauksiin saattaa vaikuttaa se, että tilaisuuteen osallistui paljon sellaisia, jotka kuuluivat asioista ensimmäistä kertaa.
- Suurin osa vastauksista suhtautuu muutokseen omassa työssä positiivisesti eikä näe muutoksen aiheuttavan suurempia ongelmia.
- Vastaajat huomauttavat, että vaatimukset lisäävät työtä ja koulutuksen tarvetta ainakin siirtymävaiheen aikana
- Vastaajat tunnistavat tietomallin tuomia etuja sekä yhteisen tietojärjestelmän mahdollisuuksia
- Vastauksista nousee esille kuntien yleinen huoli resurssien riittävydestä. Resursseilla tarkoitetaan sekä osaavia henkilöitä että rahallista tarvetta. Huoli voi liittyä sekä järjestelmien muutoksiin että henkilöstön koulutustarpeisiin.
- RYTJ:n suunniteltua tietosisältöä pidetään riittävänä. Lisäyksiä korostetaan poikkeamistietoja.

Ryhti-muutostuki yhteystiedot

Elli Seppä
Asiantuntija
elli.seppa@digifinland.fi
050 430 0978

Pirkanmaa
Satakunta
Varsinais-Suomi

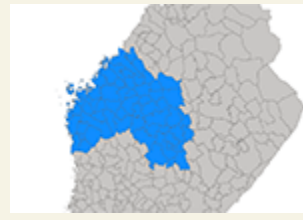
Jarmo Pulkkinen
Asiantuntija
jarmo.pulkkinen@digifinland.fi
050 597 3069

Lappi
Pohjois-Pohjanmaa
Kainuu

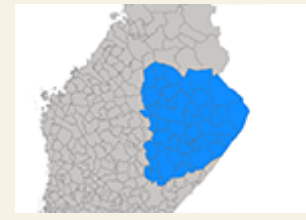
Konsta Kuorikoski
Asiantuntija
konsta.kuorikoski@digifinland.fi
050 447 7628

Etelä-Pohjanmaa
Pohjanmaa
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi

Satu Reisko
Projektipäällikkö
satu.reisko@digifinland.fi
046 921 0722

Pohjois-Savo
Etelä-Savo
Pohjois-Karjala

Terhi Pietilä
Asiantuntija
terhi.pietila@digifinland.fi
050 470 8945

Etelä-Karjala
Kymenlaakso
Häme
Päijät-Häme
Uusimaa

Lisätietoa saat:

digifinland.fi/palvelut-kunnille
ryhtimuutostuki@digifinland.fi

ym.fi/ryhti
ryhti.ym@gov.fi

ym.fi/yhteentoimivuus
yhteentoimivuus.ym@gov.fi

Tilaa Ryhti-uutiskirje: ym.fi/ryhti

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto